

Vlinderwerkgroep te Allardsoog

Op 15 augustus 1998 heeft de Vlinderwerkgroep een excursie gehouden op het terrein van het Fryske Gea bij Allardsoog. We begonnen om twee uur in de middag met een wandeling, waarbij vooral werd gelet op de dagvlinders. In de avond werd de lampen opgesteld voor de nachtvlinders. In totaal werden ongeveer 110 soorten waargenomen. En de vraag is natuurlijk of er weer verrassingen tussen zaten.

De middagexcursie begon met redelijk weer, maar gedurende de tweede helft was er af en toe wat regen. Niet ideaal dus. Van de 10 soorten dagvlinders is de Bruine Vuurvlinder het vermelden waard. We troffen een paar aan op droge heide in het gedeelte, dat bekend staat onder de "Bakkeveense Duinen". Het is van groot belang deze soort voortdurend te volgen, omdat er sprake is van inkrimping van areaal met name in het zuiden en westen van ons land. De populaties in het noorden van het land staan eveneens onder druk, maar of dat gepaard gaat met areaalverlies staat nog niet vast. In een bosje dwarrelden een paar Bonte Zandogjes rond. Op en langs de heide troffen we het Zwartsprietdikkopje aan, Boomblauwtje, Heideblauwtje en Kleine Vuurvlinder.

De middagexcursie was er een van lange duur! Maar liefst vijf prachtige uren hebben we waarnemingen gedaan in dit grote en gevarieerde gebied. Het gezelschap had er schik in ook te kijken naar kevers, sprinkhanen, bijen, libellen, wantsen en zelfs paddestoelen. Van de laatste groep hebben we een lijstje van pakweg tien soorten gemaakt, dat we samen met de vlindergegevens hebben aangeboden aan het Fryske Gea. Het is interesssant om in dit verband even de Geringde Vlekplaat (*Paneolus fimpitris*) te noemen. De soort is recent toegenomen, maar wordt ondanks dat toch als bedreigd beschouwd. De Geringde Vlekplaat is een soort van mest en hij stond hier op de uitwerpselen van de Schotse Hooglanders!!

's Avonds werden de lampen opgesteld en wel op een heideterreintje, dat tussen twee bossen in lag geklemd. We stonden aan de rand van die bosjes en dan met vier opstellingen. De motten konden dus maar komen!! Prachtig was de Eekhoorn (*Stauropus fagi*), waarvan de rups mogelijk hier ter plekke was groot geworden door de aanwezigheid van de voedselplanten zoals Zomereik en Berk. Een tweede, maar veel gewonere soort, die eveneens op berk voorkomt, is de Berkenbrandvlerkvlinder (*Pheosia gnoma*). Natuurlijk verschenen er ook soorten, die typisch zijn voor de heide. Verrassend was het verschijnen van een prachtige Veelvraat (*Macrothylacia rubi*), Vals Zwartopwitje (*Epirrhoe tristata*) en Roodbont Heide-uiltje (*Anarta myrtilli*). De laatste hadden we overdag meer gezien dan 's nachts. Hij behoort tot de categorie van de dagactieve nachtvlinders.

Verder noem ik nog even de schitterende Breedbandhuismoeder (*Noctua fimbriata*), waarvan er 2 exemplaren verschenen, tegenover de Gewone Huismoeder (*Noctua pronuba*) met maar liefst 37 exemplaren.

Nog even wat Microlepidoptera. Leuk waren twee soorten van de Gelechiidae-familie namelijk *Stenolechia gemmella* en *Hyapatima rhomboidella*. In het begin van 1999 komt voor het eerst een boek uit over deze familie. Het valt sterk aan te raden het aan te schaffen. Dat geldt ook voor andere werken van Microotjes. Zo zijn er twee uitstekende boeken over de Pyralidae verschenen en een van de Oecophoridae, alle compleet geïllustreerd!! Een van de mooist getekende Pyraliden was *Dioryctria abietella*, een grijze schoonheid, versierd met zwarte en witte vlekjes en streepjes, gebonden aan naaldhout en beslist niet algemeen. *Endotricha flammealis* deed met zijn oranje kleur niet voor hem onder en dan had je nog *Crambus ericella*, algemeen op heide net als het paarsbont gekleurde bladrollertje *Olethreutes schulziana*.

Jammer, dat de temperatuur na twaalfen sterk daalde. De thermometer van Marten Hunneman wees om half een zeven graden aan. Alle motten hielden het voor gezien en wij dus ook. Terugkijkende kunnen we echter vaststellen, dat het weer een schitterende en zeer gezellige dag was geweest, waard om tot traditie te verheffen!!

Rest mij nog onze gastheer Johannes Naberman te bedanken voor zijn gastvrijheid en voor zijn uitvoerig verhaal over het natuurgebied.

Philip Zeinstra

Vals Zwartopwitje (*Epirrhoe tristata*)